

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

-

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

Kiitos STM:lle mahdollisuudesta antaa lausunto suunnitteilla olevien lakimuutosten osalta. Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry lausuu seuraavaa:

Kiinnitämme huomiota työssäoloehdon tuplaamiseen aiemmasta kestosta. Yhä useammalla työuransa aloittavalla sekä pätkä- tai kausityötä tekevällä on vaikeampi päästä ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle. Hallituksen esityksessä todetaankin, että ansiopäivärahan saajat vähenevät 17 %. Lisäksi on tutkittu, että työttömyys altistaa uudelleen työttömäksi jäämisessä. Tämän vuoksi kyseinen lakimuutos myös altistaa pitkäaikaisesti vähävaraisuudelle. Työttömyysjakson jälkeen työllistyvä ei itse voi vaikuttaa esimerkiksi työsuhteensa kestoon.

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

-

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Kiinnitämme huomiota suojaosan poistamiseen. Kiinnitämme myös huomiota koronavuosien aikana nostettuun suojaosaan ja sen vaikutuksiin työllistymiseen. Suojaosan poisto on ristiriidassa noiden työllistävien vaikutuksien kanssa. Osa-aikatyö on usein vastentahtoista, kun kokoaikatyötä ei ole tarjolla. Esimerkiksi palvelualojen alkaneista työsuhteista osa-aikaisia on n. 60 %. Työelämän ongelmia ei tule ratkaista sosiaaliturvan kautta toimeentuloa heikentämällä.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Kiinnitämme huomiota työttömyysturvan lapsikorotusten poistoon. Lapsikorotusten poistaminen lisää työttömien lapsiperheiden köyhyyttä. Erityisen suuri leikkaus kohdistuu kahden työttömän vanhemman lapsiperheeseen.

Odotamme lakimuutoksen lapsivaikutusten arviointia sekä vaikutusarvioita yksilötasolla selkeästi. Muutokset leikkaisivat työttömien toimeentuloa useilla sadoilla euroilla.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Kiinnitämme huomiota omavastuupäivien määrän lisäämiseen. Jo nyt omavastuupäivien määrä on 5 arkipäivää, muutoksen jälkeen palkatonta aikaa kertyy lähes puolitoista viikkoa. Omavastuupäivien lisääminen on suoraan toimeentulon katkeamattomuuteen liittyvä leikkaus.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Kiinnitämme huomiota erityisesti työllisyysvaikutusten listaamiseen. Kuitenkin usein samat henkilöt ovat heitä, jotka saavat useampaa tukea. Vaikka oletus leikkausten ja heikennysten työllistävästä vaikutuksesta pitäisi, jäisi työllistyvien määrä vähäiseksi. Jotta useamman leikkauksen osalta voitaisiin paikata syntynyt taloudellinen vaje, tulisi tötulojen nousta merkittävästi. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan leikkaukset johtavat muiden sosiaaliturvaetuuksien (mm. asumis- ja toimeentulotuki) tarpeen lisääntymiseen.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Useiden aineistojen perusteella jo nyt tiedetään, että keskeinen haaste työllistyä työttömyysjakson jälkeen ovat terveydelliset haasteet sekä työpaikan sijainti ja sinne kulkevat heikot yhteydet tai esimerkiksi työnhakijan autottomuus. Taloudellista tilannetta heikentämällä työttömien kohdalla työllistyminen hankaloituu edelleen.

Tervo-Hiltula Peppi
Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry